

dem perreptans, atq; ab ijs quæ humiliori lienis sedi inferuntur, principium ducens, omnium uenarum uentriculo ab illis quæ lien exporriguntur oblatari, facile maxima occurrit. Quamquam neque hæc uena, ut nec alia, prorsus sinistrum uentriculi adiens latus, ullo alio turgat sanguine, quàm reliquæ uentriculū implicantes uene. At hac de re paulo prolixius in ea Epistola egi, quæ in laterali morbo nihil interesse docet, dextræ ne an sinistri cubiti uenæ feces: aut si quid intersit, dextram cubiti uenam potius quàm sinistram aperiendam. Cæterum lienem suo calore innato, ac frequentibus qui illum intertexunt arterijs, uentriculi concoctionem fouere, iam antea proditum est. Quod autem uulgo lienem risus autorem esse dicimus, hinc fortassis sumptum esse conijcio, quod crassum, sæculentū, & lutosum sanguinem ad se lien alliciens, reliquum sanguinem agiliorem, ac ut ita dicam, hilariorem reddere, omnibus creditum est. Porro lienis beneficio cor refrigerari (quod Arabum præcipuis affirmatur) non autumo: neque enim is cor contingit, & si quod illi innatum esset frigus, lienis arteriæ id ad cor haud deducerent.

DE RENIBVS. CAPVT X.

RENES pingui ipsorum membrana indutos, ac characteribus T. V insignitos, uigesima commonstrat figura. uigesima autem secunda, & uigesima tertia, ac uigesima quinta figura, eisdem ea membrana liberos proponunt. Vigesima uero prima renem tribus tabulis dissectum continet, ipsius harmoniam concinne spectandam offerens.

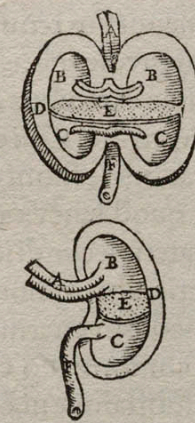
ORGANA bili flauæ & sæculento lutosoque sanguini expurgando sacrata, sermo præcedens iam pertractauit. Hic uero illis dedicabitur, quæ sanguinem in cauum uenam ex iecore missum serosa aquea humiditate colant, quam cremoris ex intestinis in uenæ portæ furculos sumendi, & elaborati sanguinis ex iecoris cauo in gibbum eiusdem ducendi, uehiculum, ex Diui Hippocratis sententia esse dicebamus. Hunc enim humorem postquam proprium opus expleuit, neque sanguis per plures atque ita angustos meatus ducendus est, non decet amplius in corpore omnem asseruari, uenis alienum onus futurum. Huius igitur usus occasione, renes, quod id recrementum & bilem ipsam & sæculentum sanguinem copia superet, bini sunt facti, situm, formam, totamque constructionem huic muneri conuenientem obtinentes. Quod oculus enim humorem serosum, quem urinam uocamus, sanguini adimant, quàm fieri potuit proximè ambo iecori allocantur. Dexter enim superioris sua parte humillimam iecoris portionem contingit, in canibus sinum quoque in iecore sibi, ut altius collocaretur insculptum, appositè conscendens. Sinister uero adeo altam sedem occupat, ut & lien aliqua ex parte subternatur. Vterque uero iuxta uertebrae corporum latera, humiliori septi sedi incumbit, quæ id decimæ & undecimæ & duodecimæ costis obducitur, ea potissimum parte, qua costæ in posteriora impensius obliquantur. Is enim costarum in posteriora flexus, opportunitatem renibus sedem offerre uisitur, ut & tuto uallentur, & ne in anteriora uel minimum prominentes, cæterorum nutritionis organorum sedem occupent. Quæ nisi respexisset Natura, unum semper, eundemque maximum (ut interdum in habentibus uentrem impense prominulum, & uitiatum costarum ductum, moliri Naturam uidimus) super uenæ cauæ & arteriæ magnæ corpora renem collocasset, breuiori succinctiori que compendio serosum sanguinem attracturum. Non enim renes, ut alijs scribitur Anatomicis, lumborum musculis, qui dorsi & femoris famulantur motibus, prorsus inferuntur, & etiam non multo humilior quam costæ sunt, uel in infima sui parte uersus ilia descendunt, etiam si alter altero semper sit elatior, neque ad amissum directio mutuo opponantur. Quum enim lien demissius quàm iecur descendat, uterque autem ren uenæ cauæ, quæ sub iecoris corpore ducitur, uicinus esse contendat, meritò dextrum sinistro elatiorem esse plerumque cernimus. quippe non raro etiam sinister dextro elatior obseruatur, in ijs præcipue quibus lien minor & iecur maius obtingit: perinde ac si id dextrum renem deorsum deprimeret, ille autem sinister altius ascendere, sibi subijci sineret. Porro contrarium hunc situm renibus non tam loci, quo aptè locari possent, occasione, quàm ne è directo utriusque serosum sanguinem attrahant, ac alter in contrarium reuellens alterius munus prohibeat, accidisse constat. Neque etiam in renum situ Galeni ratio probanda est, quæ dextrum sinistro editiorè esse docet, ut secundum rectitudinē magis trahat, quæ ea quæ dextro uenæ lateri ascribit, non magis illi quàm sinistro lateri propria sint. Nemo enim sanæ mentis ex iecore in uenæ cauæ latus dextrum plures uenas quàm in sinistro pertinere fatebitur, si ad amissum eius uenæ secundum iecoris posteriorem ductum contemplatus fuerit. Cæterum

Lib. 5. de V. su. part.

utunque renes situ inter se discrepent, neuter tamen alterius altitudinem, quanta media est illorum longitudo, superat unquam. Sunt enim humani renes oblongi, & minus lati, omni que ex parte æqualiter crassi. Anterior nante & posterior comprimuntur renes, & in latere exteriori ad amissum orbiculares & gibbi in interiori autè, quod exteriori breuius est, partim gibbi, partim caui. In media enim interioris lateris sede sinu profundius sibi impressum exigit, superius inferius que uelut in acutum angulum desinentem, in medio autem extuberant. Superiori parte paulo quàm inferiori latiores sunt renes, & parum admodum exterius quàm interiori crassiores. Magnitudine eadonantur, quæ probè quantum sanguini ex usu est, seroso humore illum emundant. Superficiem iecoris gibbo similiter impense leuem & lubricam fortiuntur, ut & colorem intenserubrum & resplendentem. Substantia nante constant carnea, densa, admodumque solida & dura, parumque à cordis substantia uariante, præterquam quod nullis omnino fibris intertextitur. Renum enim substantia fibrarum, ut & iecoris pulmonumque substantia, expers est: uasorum per ipsam diffusorum fibrarum ad attractionem, retentionem & expulsionem famulantibus. Quum enim sanguinis serum renes excolare oporteret, neque commodè uenæ cauæ magnæ arteriæ corporibus, uti iecur, ad uenam cauam adnasci potuerint, insignis rami à uena ac arteria ipsos deducti sunt. Ac à caua quidem duo grædes rami, utrinque nimirum singuli, ad singulos renes nascuntur, qui non è directo inuicem procedunt, sed pro renum situ, origine uariant, dexterque ramus: elatius sinistro principium possidet, si quidem ren dexter altius collocetur. si uero sinister superiorem dextro sedem sibi uendicat, sinister quoque ramus elatius dextro à caua pronascitur. Ac par sanè arteriarum est ratio, quæ sub uenis protensa una cum illis transuersim ad renem sinus, quos in interno ipsorum latere gerunt, perferuntur. Quum primum in hominibus ad illum alterius renis sinum uena ac arteria peruenierint, in duos ramos priusquam renem subeant, ambæ diuiduntur, unum ramum superioris sinus angulo, alterum inferiori offerentes. In ipso autem uasorum ad renes progressu, admodum raro à se ramulos arteriæ diffundunt, sed totæ in renes absuntur. quum interim à sinistro renis uenæ, feminalis uena sinistrum petens testem depromatur: ea ea autem quæ dextrum renem adit ramus in pinguem membranamque renis tunicam numerosa sobole spargitur: quod & sinistra uena interdum imitatur, dum ren sinister elatiorem dextro sedem occupat. Cuiusmodi uero sit hæc pinguis renum tunica, paulo post exequar: nunc enim uasorum ductus, ac per renis corpus distributionem unam cum renis sinibus, & meatuum urinam renibus in uesicam deducendum ortu, propter continuum de uasis sermonem perscribere aggrediar, atque utinam ita hæc tibi ob oculos ponere, quemadmodum si præsens essem, leuique admodum opera in renis sectione commonstrare possem: maxime quum tot fabulæ de renum officijs, sinibus, membranarum, & quæ in renibus distribuuntur uasis, antehac cæteris dissectionis professoribus effictæ sint. Galenus inquit simpliciter, uenas ac arterias per renis corpus distribui, & per spissam duramque renum substantiam, retento sanguine, urinam cum bilis quæ sanguini adest portione transmitti, inque urinarium meatum effluere. Nostorum medicorum, & qui Galenum sequuti sunt omnium, hæc exprimere studentium, alij perperam oscitanterque renis fabricam aggredientes, & quæ hæc uasorum sit distributio & situs non obseruantes, nescio quas colatorias membranas ementiuntur. Alij sectionem auersati, & in altis cathedris sedentes, sibi ipsi mirifice placentes Promethei, abundè suo munere se perfunctos esse arbitrantur, si discipulis imaginatione hominem cōtingant. Atque hinc illud est, quod præcipuos nostre ætatis medicos & docuisse & scripsisse scio, nobis triplicem, quo urina à sanguine in renibus discernitur modum excogitari posse: non addentes interim, quid in ipsa hominis sectione appareat, sed sibi sinus & ductus suo arbitratu effingunt. Adeo sanè ut nunc omnibus recepta probataque sit opinio, duos in renibus esse sinus, secundum uisceris longitudinem sitos, elatiore scilicet unum, demissiorè alterum, qui transuersa quadam membrana interdiuidantur, superior dico

DIABVS præsentibus figuris medicorum de urinae excolatione commentum exprimere conatus sum, ac superiori figuræ renem ab ipsius gibbo uersus sinum cauum uel dissectum finiti, inferiori autem renis duramque media spectatur portio. Cæterum quid singulis indicetur, ipse characterum Index in hunc modum edocebit.

- A Vena & arteria serosum sanguinem reni offerentes.
- B Sinus, in quem medici uenam & arteriam nuper dictas serosum sanguinem profunderi docent.
- C Sinus, in quem urina ex iam dicto sinu colaretur.
- D Renis substantia orbiculatim sinus hos amplectens.
- E Beatum & nugacissimum renis colatorium, seu membrana ex bini modo peritæ, & urinam ex sinu B indicato in sinum C in signum una cum bile promanare sinens.
- F Urinam è rene ad uesicam deferens meatus.

ab inferiori. In superiorem renis uenam arteriamque finire, easque serosum sanguinem in illum infundere,

Reniformis.

Magnitudo.

Substantia.

Vena ac arteria renibus oblatæ.

Renum in ternis sedibus conformatio.